

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

## ॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

### ರಾಜಾಮಾತ್ಯಾನಾಂ ಗುಣಾನಾಂ ನೀತೇಶ್ಚ ವರ್ಣನಂ

ತಸ್ಯಾಮಾತ್ಯಾ ಗುಣೈರಾಸನ್ನಿಕ್ಷಾಪಕೋಃ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ |  
ಮಂತ್ರಜ್ಞಾಶ್ಚೇಂಗಿತಜ್ಞಾಶ್ಚ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಹಿತೇ ರತಾಃ || 1.7.1 ||

ಅಷ್ಟೌ ಬಭೂವುರ್ವೀರಸ್ಯ ತಸ್ಯಾಮಾತ್ಯಾ ಯಶಸ್ವಿನಃ |  
ಶುಚಯಶ್ಚಾನುರಕ್ತಾಶ್ಚ ರಾಜಕೃತ್ಯೇಷು ನಿತ್ಯಶಃ || 1.7.2 ||

ಧೃಷ್ಟಿರ್ಜಯಂತೋ ವಿಜಯಃ ಸುರಾಷ್ಟ್ರೋ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನಃ |  
ಅಕೋಪೋ ಧರ್ಮಪಾಲಶ್ಚ ಸುಮಂತ್ರಶ್ಚಾಷ್ಟಮೋಽರ್ಧವಿತ್ || 1.7.3 ||

ಯತ್ವಿಜೌ ದ್ವಾವಭಿಮತೌ ತಸ್ಯಾಸ್ತಾಮೃಷಿಸತ್ತಮೌ |  
ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಮಂತ್ರಿಣಶ್ಚ ತಥಾಪರೇ || 1.7.4 ||

ಸುಯಜ್ಞೋಽಪ್ಯಥ ಜಾಬಾಲಿಃ ಕಾಶ್ಯಪೋಽಪ್ಯಥ ಗೌತಮಃ |  
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ತು ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ತಥಾ ಕಾತ್ಯಾಯನೋ ದ್ವಿಜಃ || 1.7.5 ||

ಏತೈರ್ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಭಿರ್ನಿತ್ಯಮೃತ್ವಿಜಸ್ತಸ್ಯ ಪೌರ್ವಕಾಃ |  
ವಿದ್ಯಾವಿನೀತಾ ಹ್ರೀಮಂತಃ ಕುಶಲಾ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಾಃ || 1.7.6 ||

ಶ್ರೀಮಂತಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಶಸ್ತ್ರಜ್ಞಾ ದೃಢವಿಕ್ರಮಾಃ |  
ಕೀರ್ತಿಮಂತಃ ಪ್ರಣಿಹಿತಾ ಯಥಾವಚನಕಾರಿಣಃ || 1.7.7 ||

ತೇಜಃಕ್ಷಮಾಯಶಃಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮಿತಪೂರ್ವಾಭಿಭಾಷಿಣಃ |  
ಕ್ರೋಧಾತ್ ಕಾಮಾರ್ಥಹೇತೋರ್ವಾ ನ ಬ್ರೂಯುರನ್ಯತಂ ವಚಃ || 1.7.8 ||

ತೇಷಾಮವಿದಿತಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ವೇಷು ನಾಸ್ತಿ ಪರೇಷು ವಾ |  
ಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ಕೃತಂ ವಾಪಿ ಚಾರೇಣಾಪಿ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ || 1.7.9 ||

ಕುಶಲಾ ವ್ಯವಹಾರೇಷು ಸೌಹೃದೇಷು ಪರೀಕ್ಷಿತಾಃ |  
ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಯಥಾ ದಂಡಂ ಧಾರಯೇಯುಃ ಸುತೇಷ್ಟಪಿ || 1.7.10 ||

ಕೋಶಸಂಗ್ರಹಣೇ ಯುಕ್ತಾ ಬಲಸ್ಯ ಚ ಪರಿಗ್ರಹೇ |  
ಅಹಿತಂ ಚಾಪಿ ಪುರುಷಂ ನ ಹಿಂಸ್ಯುರವಿದೂಷಕಂ || 1.7.11 ||

ವೀರಾಶ್ಚ ನಿಯತೋತ್ಸಾಹಾ ರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಮನುಷ್ಠಿತಾಃ |  
ಶುಚೀನಾಂ ರಕ್ಷಿತಾರಶ್ಚ ನಿತ್ಯಂ ವಿಷಯವಾಸಿನಾಂ || 1.7.12 ||

ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಮಹಿಂಸಂತಸ್ತೇ ಕೋಶಂ ಸಮಪೂರಯನ್ |  
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣದಂಡಾಃ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಬಲಾಬಲಂ || 1.7.13 ||

ಶುಚೀನಾಮೇಕಬುದ್ಧೀನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಂಪ್ರಜಾನತಾಂ |  
ನಾಸೀತ್ಪರೇ ವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೇ ವಾ ಮೃಷಾವಾದೀ ನರಃ ಕ್ವಚಿತ್ || 1.7.14 ||

ಕ್ಷಚಿನ್ನ ದುಷ್ಟಸ್ತತ್ರಾಸೀತ್ ಪರದಾರರತಿನರಃ |  
ಪ್ರಶಾಂತಂ ಸರ್ವಮೇವಾಸೀದ್ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಪುರವರಂ ಚ ತತ್ || 1.7.15 ||

ಸುವಾಸಸಃ ಸುವೇಷಾಶ್ಚ ತೇ ಚ ಸರ್ವೇ ಶುಚಿವ್ರತಾಃ |  
ಹಿತಾರ್ಥಾಶ್ಚ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಜಾಗ್ರತೋ ನಯಚಕ್ಷುಷಾ || 1.7.16 ||

ಗುರೋರ್ಗುಣಗೃಹೀತಾಶ್ಚ ಪ್ರಖ್ಯಾತಾಶ್ಚ ಪರಾಕ್ರಮೈಃ |  
ವಿದೇಶೇಷ್ಟಪಿ ವಿಜ್ಞಾತಾಃ ಸರ್ವತೋ ಬುದ್ಧಿನಿಶ್ಚಯಾಃ || 1.7.17 ||

ಅಭಿತೋ ಗುಣವಂತಶ್ಚ ನ ಚಾಸನ್ ಗುಣವರ್ಜಿತಾಃ |  
ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹತತ್ತ್ವಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಸಂಪದಾನ್ವಿತಾಃ || 1.7.18 ||

ಮಂತ್ರಸಂವರಣೇ ಶಕ್ತಾಃ ಶಕ್ತಾಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಸು ಬುದ್ಧಿಷು |  
ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವಿಶೇಷಜ್ಞಾಃ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಃ || 1.7.19 ||

ಈದೃಶೈಸ್ತೈರಮಾತ್ಯೈಶ್ಚ ರಾಜಾ ದಶರಥೋಽನಘಃ |  
ಉಪಪನ್ನೋ ಗುಣೋಪೇತೈರನ್ವಶಾಸದ್ ವಸುಂಧರಾಂ || 1.7.20 ||

ಅವೇಕ್ಷ್ಯಮಾಣಶ್ಚಾರೇಣ ಪ್ರಜಾ ಧರ್ಮೇಣ ರಕ್ಷಯನ್ |  
ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪಾಲನಂ ಕುರ್ವನ್ನಧರ್ಮಂ ಪರಿವರ್ಜಯನ್ || 1.7.21 ||

ವಿಶ್ರುತಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವದಾನ್ಯಃ ಸತ್ಯಸಂಗರಃ |  
ಸ ತತ್ರ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಶಶಾಸ ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಂ || 1.7.22 ||

ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛದ್ವಿಶಿಷ್ಟಂ ವಾ ತುಲ್ಯಂ ವಾ ಶತ್ರುಮಾತ್ಮನಃ |  
ಮಿತ್ರವಾನ್ನತಸಾಮಂತಃ ಪ್ರತಾಪಹತಕಂಟಕಃ |  
ಸ ಶಶಾಸ ಜಗದ್ ರಾಜಾ ದಿವಿ ದೇವಪತಿಯರ್ಥಾ || 1.7.23 ||

ತೈರ್ಮಂತ್ರಿಭಿರ್ಮಂತ್ರಹಿತೇ ನಿವಿಷ್ಟೈಃ  
ವೃತೋಽನುರಕ್ತೈಃ ಕುಶಲೈಃ ಸಮರ್ಥೈಃ |  
ಸ ಪಾರ್ಥಿವೋ ದೀಪ್ತಿಮವಾಪ ಯುಕ್ತಃ  
ತೇಜೋಮಯೈರ್ಗೋಭಿರಿವೋದಿತೋಽರ್ಕಃ || 1.7.24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||